

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Kurios šalies teismas kompetentingas?

Kurios šalies teismas kompetentingas?

Graikija

1 Ar turėčiau kreiptis į bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismą, ar į specializuotą teismą (pavyzdžiui, darbo teismą)?

Bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai Graikijoje turi jurisdikciją nagrinėti daugumą civilinių ir komercinių bylų. Išimties tvarka specialiu įstatymu didžiuosiuose miestuose įkurti specializuoti civilinių bylų teismų skyriai, turintys išimtinę jurisdikciją nagrinėti konkrečių teisinių sričių bylas. Tai yra Atėnų ir Salonikų skyriai, kompetentingi nagrinėti bylas dėl ES prekių ženklų, ir Pirėjo skyrius, kompetentingas nagrinėti jūros teisės bylas.

2 Kai byla teisinga bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams (t. y. tokias bylas nagrinėti kompetentingiems teismams), kaip žinoti, į kurį teismą kreiptis?

Daugumos bylų atveju teismų jurisdikciją lemia ginčo dalyko vertė. Ginčo dalyko vertei apytikriai nustatyti atsižvelgiama į ieškinyje pateiktą reikalavimą ir neatsižvelgiama į jokių papildomus reikalavimus. Kai tame pačiame ieškinyje pateikiami keli reikalavimai, jie sudedami.

2.1 Ar bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismai skirstomi į žemesnės ir aukštesnės instancijos teismus (pavyzdžiui, apylinkės teismai priskiriami prie žemesnės, o apygardos teismai – prie aukštesnės instancijos teismų) ir jeigu taip, kuris iš jų kompetentingas nagrinėti mano bylą?

Bylas, priklausančias civilinių teismų jurisdikcijai, pirmąja instancija nagrinėja apylinkių civilinių bylų teismai, dar vadinami ieškinių dėl nedidelių sumų teismais (gr. *Irinodikia*), vienanariai pirmosios instancijos teismai (gr. *Monomeli Protodikia*) ir daugianariai pirmosios instancijos teismai (gr.

Polymeli Protodikia).

Ieškinių dėl nedidelių sumų teismų jurisdikcija visų pirma apima a) visus ginčus, kuriuos galima įvertinti pinigais ir kurių vertė neviršija dvidešimties tūkstančių eurų (20 000 EUR), b) visus ginčus (nesvarbu, ar tai pagrindinis, ar su juo susijęs šalutinis ginčas) pagal nuomos sutartį, jeigu visais atvejais sutarta mėnesinė nuoma neviršija šešių šimtų eurų (600 EUR).

Ieškinių dėl nedidelių sumų teismų jurisdikcija, neatsižvelgiant į ginčo vertę, taip pat apima daugumą ginčų, susijusių su ūkininkavimu, gyvūnų pardavimu, turtinius ginčus su kaimynais, ginčus, kylančius iš sutarčių su viešbučių ir transporto veiklos vykdytojais, asociacijų ir kooperatyvų ieškinius savo nariams ir atvirksčiai, advokatų reikalavimus atlyginti už paslaugas pirmosios instancijos teismuose ir policijos teismuose (gr. *Ptaismatodikia*), taip pat ginčus dėl teisme liudijusių ar teismo skirtų liudytojų, vertėjų žodžiu, sekvestratorių ar apsaugos darbuotojų teisių, kompensacijų ar išlaidų.

Pirmosios instancijos vienanarių teismų jurisdikcija apima visus ginčus, kuriuos galima įvertinti pinigais ir kurių vertė viršija dvidešimt tūkstančių eurų (20 000 EUR), tačiau neviršija dviejų šimtų penkiasdešimties tūkstančių eurų (250 000 EUR).

Viananarių pirmosios instancijos teismų jurisdikcija taip pat apima toliau nurodytus ginčus, net jeigu jų vertė viršija du šimtus penkiasdešimt tūkstančių eurų (250 000 EUR): ginčus dėl nuomos ar nuomos susitarimų; darbo ginčus, susijusius su darbuotojais arba specialistų ar amatininkų atliktu darbu ar pagamintais daiktais; socialinės apsaugos organizacijų ir apdraustųjų asmenų ginčus pagal kolektyvines darbo sutartis; ieškinių dėl nedidelių sumų teismuose nagrinėjamus ginčus dėl pirmiau nemintų advokatų mokesčių, kompensacijų ir išlaidų; ginčus, susijusius su darbuotojais, dirbančiais teisinį, medicinos ar paramedicinos srities darbą, inžinieriais, chemikais ar brokeriais / agentais, taip pat teisminės institucijos skirtais darbuotojais, pvz., ekspertais, ekspertų lygio arbitrais, vertintojais, arbitrais, testamentų vykdytojais, administratoriais, likvidatoriais; ginčus, susijusius su visų rūšių reikalavimais sumokėti kompensaciją, kylančiais iš transporto priemone padarytos žalos, įskaitant reikalavimus pagal transporto priemonės draudimo sutartis, ir ginčus dėl kilnojamojo ar nekilnojamojo turto valdymo ar gyvenimo jame.

Viananarių pirmosios instancijos teismų jurisdikcija, neatsižvelgiant į ieškinių vertę, visada apima: ginčus, susijusius santuokos nutraukimu; santuokos pripažinimu negaliojančia; santuokos buvimo ar nebuvimo pripažinimu; sutuoktinių santykiais santuokos metu ir su jais susijusiais santykiais, įskaitant vaiko kilmės užginčijimą, pripažinimą, ar yra tėvų ir vaiko santykiai ar tėvų valdžia; nesantuokinio vaiko kilmės pripažinimu; pripažinimu, ar nesantuokinio vaiko kilmė yra pripažinta savanoriškai, ar toks pripažinimas yra negaliojantis arba ar toks vaikas turi tokį pat statusą kaip susituokusiems tėvams gimęs vaikas, jeigu tėvai netrukus susituokia, įskaitant savanoriško pripažinimo užginčijimą; pripažinimu, ar yra atliktas arba panaikintas įvaikinimas arba ar yra nustatyta globa. Ši jurisdikcija taip pat apima ginčus dėl išlaikymo, kurio pagrindas – santuoka, santuokos nutraukimas arba giminytė; ginčus dėl tėvų valdžios buvimo; tėvų nesutarimus dėl bendros tėvų valdžios vykdymo ir tėvų bei kitų aukštutinės linijos giminaičių bendravimo su vaiku; ginčus dėl šeimos būsto naudojimo ir kilnojamojo turto ir su šeimos būstu susijusio turto paskirstymo tarp sutuoktinių sureguliojimo, taip pat kilnojamojo turto paskirstymo tarp sutuoktinių pradėjus gyventi skyrium; ginčus, susijusius su nuosavybės teisėmis į to paties pastato skirtingus aukštus, ir ginčus dėl asociacijų ar kooperatyvų visuotinių susirinkimų sprendimų panaikinimo.

Daugianarių pirmosios instancijos teismų jurisdikcija apima visus ginčus, kuriems jurisdikcijos neturi ieškinių dėl nedidelių sumų teismai ir vienanariai pirmosios instancijos teismai.

2.2 Teritorinis teisingumas (byla teisinga miesto A ar miesto B teismui?)**2.2.1 Bendroji teritorinio teisingumo taisyklė**

Teritorinę jurisdikciją turi regiono, kuriame yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismas.

Jeigu atsakovas neturi nuolatinės gyvenamosios vietos nei Graikijoje, nei užsienyje, jurisdikciją turi regiono, kuriame yra atsakovo faktinė gyvenamoji vieta, teismas. Jeigu atsakovo faktinė gyvenamoji vieta nežinoma, jurisdikciją turi regiono, kuriame buvo jo paskutinė nuolatinė gyvenamoji vieta Graikijoje arba, nesant nuolatinės gyvenamosios vietos, jo paskutinė faktinė gyvenamoji vieta, teismas.

Valstybė patenka į regiono, kuriame būstinę turi konkreti valdžios institucija, kviečiama atstovauti valstybei teisme, teismo jurisdikciją.

Juridiniai asmenys, galintys būti bylos šalimis, priklauso regiono, kuriame yra jų registruotoji būstinė arba padalinys, jeigu ginčas susijęs su jo veikla, teismo jurisdikcijai.

2.2.2 Bendrosios taisyklės išimties**2.2.2.1 Kada galiu pasirinkti, į kurį teismą kreiptis: į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą) ar kitą teismą?**

Kai jurisdikciją turi daugiau negu vienas teismas, ieškovas turi teisę pasirinkti. Pirmenybė tarp jų nustatoma remiantis tuo, kurią dieną buvo pateiktas ieškiny. Jeigu teismas neturi jurisdikcijos *ratione materiae* arba *ratione loci*, teismas pats *ex officio* nusprendžia bei nurodo, kuris teismas turi jurisdikciją, ir perduoda bylą tam teismui. Pateikto ieškinio teisiniai padariniai lieka galioti.

Sutartiniai ginčai

Ginčai, susiję su teisinio akto, sudaryto asmens gyvenimo laikotarpiu, buvimu ar galiojimu ir su visomis iš to kylančiomis teisėmis, gali būti nagrinėjami regione, kuriame buvo parengtas teisinis aktas, arba regione, kuriame jis turi būti vykdomas, teisme. Ginčai, susiję su pasitikėjimo nuostoliais (neigiamomis palūkanomis) ir kompensacija dėl kaltės per derybas, taip pat gali būti nagrinėjami tame pačiame teisme.

Savarankiškas deliktas

Ginčai, kylantys dėl veiksmų, kuriais padaryta žala, taip pat gali būti nagrinėjami vietos, kurioje įvyko arba netrukus įvyks žalą sukėlęs arba sukelsiantis įvykis, teisme.

Civilinis ieškinys

Civilinis ieškinys žalai atlyginti ir nusikaltimo padariniams pašalinti, taip pat reikalavimas atlyginti neturtinę žalą arba atlyginti už dvasines kančias gali būti pateiktas bylą nagrinėjančiam baudžiamajam teismui.

Su išlaikymu, santuokos nutraukimu ir tėvų valdžia susiję klausimai

Sutuoktinių ginčai (ginčai dėl išlaikymo, kurio pagrindas – santuoka, santuokos nutraukimas arba giminytė, ginčai dėl tėvų valdžios įgyvendinimo, tėvų nesutarimai dėl bendros tėvų valdžios vykdymo ir tėvų bei kitų aukštutinės linijos giminaičių bendravimo su vaiku, ginčai dėl šeimos būsto naudojimo ir kilnojamojo turto ir su šeimos būstu susijusio turto paskirstymo tarp sutuoktinių sureguliuavimo ir ginčai dėl kilnojamojo turto paskirstymo tarp sutuoktinių pradėjus gyventi skyrium) taip pat gali būti nagrinėjami regione, kuriame yra paskutinė bendra sutuoktinių gyvenamoji vieta, teisme.

Su reikalavimais mokėti išlaikymą susiję ginčai taip pat gali būti nagrinėjami vietos, kurioje yra išlaikymo gavėjo nuolatinė arba faktinė gyvenamoji vieta, teisme.

2.2.2.2 Kada turiu kreiptis ne į atsakovo gyvenamosios vietos teismą (pagal bendrąją taisyklę nustatytą teismą), o į kitą teismą?

Ginčai, susiję su daiktinėmis (lot. *in rem*) teisėmis į nekilnojamąjį turtą ir ginčai dėl nekilnojamojo turto nuomos priklauso regiono, kuriame yra nekilnojamasis turtas, teismo išimtinai jurisdikcijai.

(Jeigu nekilnojamasis turtas yra regione, turinčiame daugiau negu vieną teismą, ieškovas turi teisę pasirinkti.)

Ginčai, susiję su administravimu, atliekamu pagal teismo nurodymą, priklauso nurodymą davusio teismo išimtinai jurisdikcijai.

Ginčai dėl paveldėjimo priklauso regiono, kuriame mirusiojo mirties metu buvo jo nuolatinė gyvenamoji vieta, o nuolatinės gyvenamosios vietos nesant, jo faktinė gyvenamoji vieta, teismo išimtinai jurisdikcijai.

Jeigu su pagrindine byla yra susijusi šalutinė byla, visų pirma įskaitant šalutinius reikalavimus arba reikalavimus dėl garantijos, tokie įsikišimo į procesą atvejai ar panašūs reikalavimai priklauso pagrindinę bylą nagrinėjančio teismo išimtinai jurisdikcijai.

Tarpusavyje susijusios pagrindinės bylos priklauso pirmą bylą pradėjusio nagrinėti teismo išimtinai jurisdikcijai.

Daugianario pirmosios instancijos teismo, nagrinėjančio pagrindinę bylą, jurisdikcija apima šalutines bylas, priklausančias vienanario pirmosios instancijos teismo ir apylinkės civilinių bylų teismo jurisdikcijai, o vienanario pirmosios instancijos teismo, nagrinėjančio pagrindinę bylą, jurisdikcija apima šalutines bylas, priklausančias apylinkės civilinių bylų teismo jurisdikcijai.

2.2.2.3 Ar šalys gali pasirinkti teismą, kuris paprastai nebūtų kompetentingas nagrinėti bylą?

Teritorinės jurisdikcijos neturintis pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos teismas tiesioginiu arba nebyliu bylos šalių susitarimu gali tapti kompetentingas, nebent atitinkami ginčai nėra susiję su turtu. Ginčų, priklausančių išimtinai jurisdikcijai, atveju turi būti pasiektas tiesioginis susitarimas.

Laikoma, kad sudarytas nebylus susitarimas, jeigu atsakovas dalyvauja viešame teismo posėdyje ir laiku nepareiškia prieštaravimo, grindžiamo jurisdikcijos nebuvimu.

Šalių susitarimas, dėl kurio bendrosios kompetencijos teismas tampa kompetentingu nagrinėti būsimus ginčus, galioja tik tuo atveju, jeigu yra sudarytas rašytine forma ir jame nurodyti konkretūs teisiniai santykiai, iš kurių gali kilti ginčai.

3 Kai byla teisinga specializuotiems teismams, kaip sužinoti, į kurį teismą reikėtų kreiptis?

Dėl specialių skyrių, kompetentingų nagrinėti bylas pagal ES prekių ženklų ir jūrų teisę: *ratione materiae* jurisdikcija nustatoma pagal taisykles, taikytinas bendrosios kompetencijos civilinių bylų teismams. Kalbant apie teritorinę jurisdikciją, a) Atėnų skyrius, kompetentingas nagrinėti bylas dėl ES prekių ženklų, aptarnauja Atėnų, Egėjo, Dodekaneso, Korfu, Kretos, Lamijos, Nafplijo, Patrų ir Pirėjo apeliacinių teismų regionus, b) Salonikų skyrius, kompetentingas nagrinėti bylas dėl ES prekių ženklų, aptarnauja Salonikų, Vakarų Makedonijos, Trakijos, Joaninos ir Larisos apeliacinių teismų regionus, c) Pirėjo skyrius, kompetentingas nagrinėti jūrų teisės bylas, aptarnauja visą Atikos prefektūrą.

Paskutinis naujinimas: 05/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.